

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter vsaj po postni prejemni, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja oca in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po postni prejemni za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtin-slopnih peti-vrate 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Glavništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila reklamacije oznanila t. i. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Iz Trsta 18. dec. [Izv. dop.]

Dovolite mi, da vam pošljem prevod uvodnega članka iz tukajšnjega dnevnika „Il Corriere di Trieste“, ki je pri nas naredil večjo senzacijo, nego vse lahonske petarde, in ki more tudi vaše občinstvo zanimati. „C. di T.“ piše: „Daleč od političnih namenov, nehoti množiti zmešnjavo, katere je že tako preobilo, primem za pero, da odgovorim gospodoma posilancema Lucato in Konsolo, katera sta se usodila izpregovoriti besede o slovanskem jeziku i slovanski literaturi, nepoznavajoč ni enega ni druge, in katera jaz tu neizmerno bogata imenujem. Jaz kakor Slovan, bodem odkrito odgovoril možem, ki se tudi odločno Italijane zavejo. Častiti dr. Lucato je v tržaškem zboru dne 12. t. m. tako le izrazil se: „Slovanski jezik nema književnosti sploh, in še manj tehnične literature“. Gleda zapisnik itd. Te besede, tako suhoparne in surovo govorjene, bile so govorjene javno iz tribune. Čast tribuni, kadar se z nje govori pošteno in dobro, a boj tudi tribuni, če je zlerabljen. Naj torej zve g. Lucato, da edini slovanski jezik je korenit v tehničnih izrazih, a vsi ostali Evropski jeziki potrebujejo grščine, da zaznamujejo in izražajo stvari, moči in iznajdbe, katere dan današnji obogatujejo umetelnosti in vnanjosti. Zvedi g. Lucato, da jezikoslovci v svojih preiskavah še niso dognali, je-li grščina obogatila slovanski jezik, ali nasprotno. Moje sicer kratko bivanje v Greciji in Egiptu me je prepričalo, da modrijani imajo prav, če zdaj o tem še sodbe ne izrečejo. Zvedi tudi g. Lucato, da dozdaj edina Slavija in Grecija imata izvirne narodne književnosti, a da so vsi ostali narodi hodili in hodijo h Grkom na posojilo, da si stvarijo in popolnujejo jezik in knjigo. Hodili so h Grkom, a ne k Slovanom iz tehtnega vzroka, ker so Grki bili v političnem položaji svojo literaturo razvili, kar je nam baš politični položaj branil. Slovani imajo za izraz vsacega dejanja, stanja in trpljenja po dva glagola, torej na sto latinskih, dve-sto glagolov. Italijan imade za izraz enega dejanja eden glagol, a Slovan po dva, tri, tudi štiri, in to ne za strogo isti pomen, nego za izraz začetka, ponavljanja, pomnoženja in dovršenja dejanja. Slovanski jezik je tako bogat, da pred njegovim bogatstvom strme naj veljavnejši veleumi, a mu ne odrekajo književnosti, kajti obstoji ta književnost v vseh vednostih. Ne govorim o slovanskem gledališču, ki je obstalo uže v Dubrovniku, ko italijanskega niti bilo ni. — Ponavljam, da edini Slovani in Grki imajo izvirno literaturo, in to naravno, kajti edini Slovani in Grki umejo delati junaške pesni (epopee) neznajoč ni pisati ni čitati; hočem

reči, pesniška naroda v Evropi sta edina grški in slovanski. Grški in slovanski pastirji pojejo ne ponavljajoč se, ampak dalje ustvarjajoč, in pri nas je baš narodno pesništvo klasično pesništvo; prosti narod ne daje nam le jezika, ali govorice, nego tudi stihe, oblike in podobe.

Ako bi vam vaši prvi pesniki pred delom pomrli bili, kje bi bila vaša literatura; da bi pa naša literatura umrla, moral bi poginiti narod 100 milijonov duš. — Da ovržem Lucatovo trditev, katero moram imenovati nepremišljeno, dovolj je, da omenim odgojo ali učenje, ki se dandenes rabi v Belemgradu, in ki se je tudi v Zagrebu začelo, katerih mest prebivalci so si mnogo bližji v jeziku, nego je lombardsko narečje italijanskemu jeziku.

Predmet je tako obširen, da bi moral napisati veliko knjigo, a ne članek, da bi mogel vse povedati. Preidem na poslanca g. Consola, ki je rekel, da bi bilo bolje uvesti ruski jezik. Te besede se dotikajo nevarnega (? Ur.) predmeta, in bile bi bolj neizgovorjene, kajti moram odkrito povedati g. C., da ali ne pozna čisto nič slovanske politike, ali pa hoče ustreči zatirateljem slovanskega naroda. Jasneje: hoče morda reči, da težimo po vseslovanstvu. Ako hoče to reči, ustregel bi Turku, ki je zatiratelj velicega dela našega naroda, bi osamil Avstrijo, v katerej mi delamo na svojem napredku v soglasji z zakoni državnimi in z obstankom dinastije. Na vse to mi obračajo misli K. besede. Mnogo jih je, ki z namenom, da ostanejo sužni in razcepljeni med soboj, trdijo, da smo panslavisti z upanjem do Rusije in ruskega jezika....

Spoznaj g. K., da so si Slovani v svesti svojih pravic, kakor svojih dolžnostij; če zahtevajo prve, zavedajoč se drugih, zato ne žele kar postati Rusi. S kratka, gospoda, vi se zavete Italijane, in jaz vas imam za take, in baš zato vam govorim, ker ste Italijani. Kaj vi zahtevate? Vi hočete, naj Avstrija pripozna vaše italijanstvo. Dobro, pravo in pravica sta z vami, ali nespodobno in kruto se protistavljate nepriznavajoč in spoštuječ narodnost svojih sozemljakov okoličanov. G. Hermet trdi, da v 50. letih bodo pozabili okoličani svoj jezik, in da so Slovani. Tako odkritega despotizma še Ruska proti Poljskej nij rabila. Vi imate torej pogum izreči: ne damo jim narodnega izobraženja zato, da se potujčijo. Ako bi Avstrija jutri v tem smislu o vas in vašem jeziku izrazila se, kaj bi vi rekli? Vpili bi o despotizmu in jaz z vami, tako pa ziti jaz niti nobeden drugi pošten človek, ki čuti pravico, in ki je svobodomiseln ne more odobravati vašega ravnanja. — Vi delate ceste, hiše, palače, a ne privoščite tisoč forintov okoličanom, da bi jih zadovoljili. — Jaz vas

ne kličem pred sodnijo ruskega, nego italijanskega javnega mnenja. Italijani naj vas sodijo. Toda zapomnite si, da Italijani drugače mislijo. Jaz, kakor mnogi drugi, prehodili smo vašo Italijo, italijansko srce bilo nam je široko odprto, in nikdar nas nij plemenit in velikodušen Italijan razžalil, očital, joč nam našo revščino. Italijani dali so nam lačnim kruha, cerkve, da v svojem jeziku boga molimo, dali so nam šole, da se v svojem jeziku izobražamo; vi pa odrekate okoličanom eden slovanski razred, zaničujevajo njihov jezik, njihovo literaturo. Še več, vi jim prorokujete narodno smrt. Mrtvaški vi angelji, proč iz izobražene družbine! Vaš konjederec vleče plačo, katero so italijanski časniki plačali državnih uradnikov primerjali, pa ne najdete v vaši polni blagajnici tisoč forintov za tiste, katere vaše vrtnarje zavete. Zaključim z besedami Palackega na izhodni obali Adrije: Norci ste, hočete svobodo, a nečete ne prava ne pravice.

Pridržujete si pritožbo do vlade, če se vas ne zadovolji; toda drugi zdihljaji, drugi klici in pritožbe so se uže poslale v Beč, in v Beču se bodo premislili, se morajo premisliti.

Ludovico Vuličević.

Iz deželnih zborov.

Štajerski deželni zbor.

[Izv. dop.]

(9. seja 17. decembra.) Na galeriji je dosti poslušalcev; med poslanci sta navzoča oba knezoškofa, minister Stremayer, Rechbauer.

Prvi predmet dnevnega reda je predlog šolskega odbora, da se v realkah francoski jezik kot obligatni učni predmet vpelje, med angleškim in slovanskim pa se prepusti starišem učencev, za katerega se hote izreči.

Wretschko poroča kratko o razlogih te spremembe realne šolske postave.

Proti govori dr. Dominkuš. (Njegov govor smo že v zadnjem listu prinesli. Ur.)

Baron Walterskirchen predloži, da se francoski in angleški jezik kot obligatna v realkah učita, slovanski pa samo za slovenske učence, ako to stariši terjajo. Reče, da zadostuje, slovanski toliko znati, kolikor je potrebno za vsakdanje občenje.

Dr. Sernee: „Predgovornik baron Walterskirchen hoče biti še bolj papeški, kakor papež. On želi namreč, da se po uvednji francoščine slovanski jezik popolnem odpravi in se pri tem sklicuje na gornjo realko v Gradci, kjer so baje samo 4 slovanski učenci vpisani. Vladni predlog pa ne zadevuje samo graške realke, ampak vse štajerske realke, tedaj tudi one v Mariboru in one, ki se bodo še ustanovile v Celji in Ptuji. Da so pa na

teh realkah razmere narodnosti vse drugače od graških, tega mi nij treba dokazovati.

Walterskirchen pravi, da je treba znanje angleškega jezika, ker so take tehnične knjige, ki so samo v tem jeziku pisane. To se mi ne zdi verjetno. Vsaka imenitna angleška knjiga se gotovo tudi v nemščini prestavlja.

Dalje je predgovornik navel stari razlog, katerega smo že pogosto slišali, da otroci slovenske narodnosti že v šolo prinesejo znanje slovenskega jezika. Kako jalov je ta razlog, nam je dokaz, da se tudi nemščina na vseh nemških učiliščih kot učni predmet uči. Čemu treba nemškimi otrokom, ki tako že od doma nemški znajo, se še v šolah nemščine učiti?

Vladni predlog se na to upira, da je nekoliko učencev izbralo si slovenščino mesto francoščine izgovor komoditete; a prezira, da se mora število onih učencev zmanjšati, kateri si morejo slovenščino kot učni predmet izvoliti, če je francoščina obligatna. Vsled tega dobimo v praktičnem življenju vedno menj v slovenščini izurjenih omikanih mož. Že zdaj imamo povsod, kamor se obrnemo, premalo omikancev; mi imamo premalo zdravnikov, juristov in učiteljev za srednje šole, zlasti učiteljev slovenskega jezika zmožnih imamo premalo, kakor tudi juristov, tako, da mnogo državnih uradnikov išče na Slovenskem službe, da hitreje avancuje.

Če število slovenskih omikancev še bolj skrajšamo, bode ljudstvo v duševnem razvoju zaostajalo, ker nemamo nikogar, s katerim bi občevalo in nove ideje si pridobilo. Vladni predlog bode tedaj zakrivil, da se nove ideje ne morejo širiti med narodom.

Najmanje, kar moram kot Slovenec braniti, je vendar stališče, da se jezik rabi kot mogočno sredstvo za razširjenje idej. Mi moramo tedaj to sredstvo razvijati. Dajmo, da se res germanizacija širi, nad čemer pa dvomim, vendar imamo prav v tem, kar sem rekel, in vladni predlog, ki zabranjuje razširjanje idej in vednosti po sposobnih možéh, se že zategadelj ovreči mora.

Dr. Vošnjak poprime besedo:

„Že lani je poslanec Wretschko skušal, da bi ta predlog spravil pred zbornico; tačas se mu nij posrežilo. Kot šolskemu nadzorniku pa mu je lahko bilo, z vladno pomočjo si svojo željo izpolniti ter svoje misli kot vladni predlog spraviti pred zbornico in nas tako siliti k razpravi tega predmeta. Pred vsem moram izreči, da me je prav neprijetno zadelo, da si je vlada od mnogih predlogov, ki bi bili dosti potrebnejši, izbrala baš tega, ki je očito na kvar nam Slovincem. Koliko imenitnih postav bi imela vlada še predložiti; omenjam samo postavo o narodnostih, katero že več let pričakujemo, ker je člen 19. osnovnih postav samo na papirji, v dejanji pa se ne spoštuje; omenjam dalje toliko potrebno revizijo volilnega reda za deželni zbor. Tu bi imela vlada hvaležno polje, željam narodov in zlasti nas Slovencev ustreči. A ona se raji peča s pomembo realne šolske postave, da nam od bornih drobtin enakovrednosti še nekaj odmakne.

Pri tej postavi po mojem mnenju nikakor ne gre za temeljito vednost, kakor poročevalec Wretschko pravi. „Kdor se ne nauči francoščine, ne doseže učnega cilja realk“, govori poročevalec. Tega pa ne morem verjeti. Nemški jezik je tudi kulturni; učenci v realkah imajo toliko ur v nemščini, da se

je popolnem nauče, tedaj si lahko pridobe vse potrebne vednosti. Pa saj tudi ne gre za francoščino, ampak samo za to, da se slovenskemu jeziku še malo pravic vzame. Vlada bi vendar morala pomisliti, da davke in vojake ne dobiva iz Francoskega, ampak iz Avstrije in da Slovenci prinašajo izdatni del. Vlada bi raji na to mislila, kako bi se nam Slovincem narodne pravice dejansko dale v šolah in uradih.

A vladna tendencija meri, kakor je znano, na germanizacijo. (Namestnik Kúbek: Nikakor ne!). Vlada pa vselej pri svojih namerah zatiranja narodnosti najde najpokornejše orodje v onih renegatih, ki fanatično delajo proti lastni narodnosti; kajti renegatom je na tem ležeče, da odvrčajo od sebe sum, kakor da bi ne bili popolni renegati (Vollblutrenegaten), tem bolj, ker imajo po svojem renegatstvu upanje, da dobivajo vedno večje službe.

Zbornica pa bi morala stati na višjem stališču; ona bi ne smela raztrgati vezi, katere nas Slovence vežejo k nemškemu delu Štajerskega, po takih, rekel bi, malenkostnih napadih na našo narodnost.

Še tudi iz drugega razloga sem proti vladnemu predlogu. Realna šolska postava je bila l. 1870 uvedena; bila je tačas gotovo po izvrstnih učenjakih pregledana. Tukaj navzočni naučni minister Stremayr je tačas tej postavi pritrdil. Še niso tri leta minola; postava se v šolah še nij ogrela in že pridejo nekateri šolski možje — poznamo jih —, ter pravijo, da nekatere odločbe te postave niso dobre. Tedaj se naj postava spremeni. Mi pa bi se ne smeli tako prenačljivi, sicer se bode po pravici širilo mnenje med ljudstvom, da deželni zbor postave daje le zato, da jih po enem ali dveh letih zopet spremeni.

Taki razlogi so se saj meni povedali, ko sem pred par leti predložil, da se volilni red za okrajne zastope spremeni, ker nij primeren niti znesku davkov niti številu prebivalcev. Tačas se mi je reklo, da je postava samo tri leta veljavna in se ne sme precej spremeniti, sicer bi čast deželnega zbora bila poškodovana. Iz teh, pa še bolj iz narodnega obzira bi zbornica vladni predlog ne smela sprejeti. Svetujem tedaj, da se vladni predlog ovreže.“

Govori še baron Walterskirchen; potem se vzdigne namestnik Kúbek in reče, da vladi nikakor ne pride na misel, slovensko narodnost zatirati. Tudi Wretschko skuša braniti vladni predlog, pa beseda mu je prav slabo tekla; svoj namen je vendar dosegel. Zbornica je sprejela vladni predlog, proti so glasovali slovenski poslanci, konservativci, potem dr. Gmeiner, Oberranzmeier in Janežič.

Potem je bil na dnevnem redu predlog finančnega odbora glede reguliranja plač deželnih uradnikov. Poročal je Lohninger. Finančni odbor predloži, da imajo deželni uradniki iste plače, personalne priklade in petletnice, kakor državni. Začela se je dolga debata, pri kateri se je udeležilo mnogo poslancev, med temi tudi dr. Serbec. Deželna odbornika Schloffer in Payrhuber sta ostro napadala finančni odbor, kateri je zahteval, da se pred vsem sprejme odločba, da se napravi penzijski fond za deželne uradnike; potem še le naj se povečajo plače uradnikov. Končno se je celi predlog vrnil finančnemu odboru, da stavi še enkrat svoje predloge.

Prihodnja seja v četrtek 18. decembra. V saboto 20. decembra se deželni zbor odloži do 3. januarja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. decembra.

Češki „Narodni listy“ stavijo sledeče pogoje, da se naredi mir: 1. Rieger naj prekliče svoj izrek, da se oni ne smejo kandidirati, ki so za to, da se v deželni zbor gre. 2. Vsi poslanci naj še enkrat premislijo, da-li bi bilo dobro iti v zbor; k temu posvetovanju naj vsak poslanec sam pride. 3. Manjšina naj se sklepu podvrže, tako, da, ako se pojde v zbor, tudi Palacky in Rieger tja prideta.

Ustavovorni glavni organ „N. fr. Pr.“ šteje, koliko je volilna reforma pridobila že s tem, da se v deželnih zborih več pravna zavarovanja in velike politične stvari ne tirajo, pa upa, da se bodo nove stranke snovale. — To je pač nemogoče, dokler Nemci do spoznanja ne pridejo, da je treba najprej Slovanom v narodnem obziru pravičnim biti.

Vnanje države.

Ker je položje na **Francoskem** tako zamotano, hočejo si bonapartisti iz tega velik kapital kovati. Žalostni izid, ki so ga imele zadnje volitve, jim ponuja priložnost, da kažejo na narodnost in bojazljivost MacMahonovega ministerstva, in priporočajo, naj se oficijelne candidature, kakor so bile ob času casarstva, zopet upeljejo, češ, ako se splošna glasovalna pravica neče krajšati, mora se z njo po imperijalističnih receptih ravnati, ali pa bo na kvar vsaki vladi, ki je večini naroda nasprotna. To je državna filozofija, katero mala, pa izvoljena klika imperijalističnih rešiteljev družbe ministerstvu in desnemu centru svetuje, kateri bi se vé da bolj na junašk način iz fatalnih klešč oprostila se, v katere jih je poredna splošna glasovalna pravica stlačila. — Moralni red se bo, če bo šlo po želji vitezev desnega centra, tudi v olikovalne umetnosti uvedel. V diskusiji o budgetu ministerstva lepih umetnosti je premišljeval jezuitovec de Gavardie v dolgi kapucinadi propast umetnosti, in je rekel, da je uzrok temu samo to, ker se na akademijah krščanski nauk ne uči (!) — Zadnje dni je prišel vojvoda d' Aumale v Besançon, kjer je bil z veliko častjo sprejet. Čudno! kadar so volitve, pa taisto mesto same „rudečkarje“ = republikance voli, in Thiersa bolj česti, kakor katero si bodi drugo francosko mesto.

Italijanski „Perseveranci“ se iz Rima piše, da se vatican z imenovanjem kardinalov bavi. Tako se je med drugim predlagalo, naj papež budo demonstracijo naredi proti pruski vladi, s tem, da se poznanskemu nadškofu, monsignoru Ledochowskemu, ki se tako hrabro tepe proti državi, pošlje rudeči klobuk. Ta priložnost maščevanja na cesarja Viljema se je zdela preugodna, da bi se ne porabila. A kardinal Antonelli in drugi bolj zmerni in previdni vatikanci so to odsvetovali, in Ledochowski bo baje še za naprej črn klobuk nosil.

Skoraj mrtva žrjavica **Virginijeve** afere bi se znala naenkrat zopet razpihati. Tako je baje madridska vlada poslala v Washington pisma, ki pričajo, da „Virginus“ nij ameriška, nego španjska ladija, in da ameriška vlada ne more terjati, naj se vjetniki oprostijo.

Angleži se že dalj časa tepó z divjim narodom Ašantijev v južni Afriki. Zadnje dni je prišla velika vojska divjakov Angležem v klešče. Kralj Koffi, ko je to izvedel, je zapustil svoje mesto, in hoče svoje vojake rešiti.

Dopisi.

Iz Budim-Pešte 18. dec. [Izv. dop.] Szlavy še zmirom nij našel financmi-

nistra, dasiravno ga z Diogenovo svetilko po ulicah išče. Stvar je že tako daleč prišla, da se Szlavý že skor ne upa več listnico komu ponuditi. Ministerska kriza nij več akuta, ampak permanentna. Poprej je vrelo, sedaj pa guije. Ministerska kriza je odsev strankarske krize. Deakova stranka se potaplja, kakor velika ladja na morji. Zdaj se prednji del potopi, zdaj zadnji, pa se spet na novo vzdigne, pa vsaki slednji dvig je slabši od prejšnjega. O Deaku samem se čuje, da kani svoj mandat položiti. O Ghyczyju se je pričakovalo, da bo čudeže delal s svojim novim vstopom v drž. zbor. Pa kaj je skoval? Neko srednjo stranko, ki nij niti kosmata niti operušena. Sprva je k njemu pristopilo 17 vernih, sedaj ga pa že poedinci zapuščajo. Zastopnika Huszar in Horn bodeta baje nov časopis osnovala za širjenje Ghyczyjevega programa. Brž ko ne bo pa pri samej osnovi ostalo. Javno mnenje je začelo že ekstreme: ali Senyey — ali Kossuth? razglabati. V državnem zboru nij nič manje, nego enajst frakcij. Od desne proti levi razredjene so te frakcije tako-le: 1. stara Deakova garda pod vodstvom Deak-Csengeryjevem; 2. Lonyayevci; 3. konservativci pod vodstvom Sennyeyja; reformerji pod vodstvom Julija Schwartzja; 5. Hrvati pod vodstvom Mrazoviča; 6. nova srednja stranka pod vodstvom Ghyczyja; 7. stara levica pod Tiszo; 8. nova levica pod Csavolskyjem; 9. narodnosti pod vodstvom Miletič-Babeševim; 10. stranka leta 1848. pod Iranyjem in 11. stranka leta 1849. (Debrečinaši) pod vodstvom Tovölgyjevima. Tedaj skoro cel ducent frakcij! Sedaj smo stopili v fazo polaganja mandatov in opravičevanja zastopnikov pred svojimi volilci. Beg iz frakcije v frakcijo je vsakdanja prikazen. Kakor je Poljsko državo nezdravo strankarstvo ubilo, ravno tako preti tudi naše strankarstvo našo državo ugonobiti. Kakšni nazori vladajo o našem položju v dvorskih krogih, se nič izvestnega ne čuje. — Finančni odbor je strošek za leto 1874 še enkrat pregledal, in sem ter tja debelo brisal, pa kaj pomaga brisanje kakih 5 milijonov, ker deficit črez 72 milijonov znaša!

Domače stvari.

— (O včerajšnji 6. seji kranjskega deželnega zbora), ki je trajala do 1/2 popoldne, moremo stoprv v prihodnjem listu poročilo prinesiti. Politične zanimivosti nij bila. Prihodnja seja bode 3. januarja.

— (Korari stolni dekán Zupan) v Ljubljani je bil 19. t. m. pred ljubljansko sodnijo obsojen zavoljo obrekovanja in razžaljenja trgovca Majerja na štiri dni zapora.

— (Iz kranjskega deželnega šolskega sveta) poroča uradni protokol, da je prof. Jesenko vložil zopet rokopis šolske knjige: „Primerjalni prirodosnanski zemljepis“, ki se je poslal ministerstvu, da mu dovoli denarno podporo pri izdaji. — Gosp. prof. Tušek je predstavil dr. Močnikovo geometrijo za spodnje gimnazije in prosi podpore, da bi mogel knjigo izdati. — Kočevski gimnazijalni direktor je hotel, da bi država naredila nekaj štipendij za kočevske učence, kar se mu odbije, ker državnih štipendij nij v Avstriji po srednjih šolah.

— (Slovenski fárovški list) pravi sam, da ne more dnevnik postati zaradi pomanjkanja delavnih močij. — Da, zabavljati znate, sicer paste duševni nezmožneži.

— (Iz Ljutomera) se nam piše o tamšnjem okrajnem šolskem svetu to-le: „Pri nas smo zdaj brez okrajnega glavarja, torej tudi brez prvomestnika v okrajnem šolskem svetu. Naš prihodnji glavar bo — če res bo — Franc iz Celja, kamor se je bivši tukajšnji glavar Haas preselil. Prvi pa je za dalj časa na odpustu. Podpredsednik v našem okrajnem šol. svetu je pa župnik v sv. Križu, ki je bil za to mesto menda zavoljo tega imenovan, ker je v narodnem oziru slab Slovenec, to je pa kaj čuden urad, da, smešno svetovalec, glavna oseba v njem ne stanuje tam, kjer je sedež društva. Nasledek tega je, da se šolske zadeve po polžovo počasno rešujejo. Želeti je, da bi se v tem kmalo kaj na boljše ukrenilo.“

— (Obiskovanje narodnih šol) na slov. Štajerju je tako-le: Od 100 za šolo ugodnih otrok jih obiskuje v okraju slov. Bistrice, Šmarškem pri Celju, Rogaškem in Ptujskem 66 — 70; v okraju: Sevnica, Kozje, Brežice, Ormuž, Ljutomer, Maribor, Sv. Lenart 71 — 75; v okraju: Konjice, Marnberg, Gornji grad, Vransko 76 — 80; Celje 81 — 85; Laško, Šoštanj od 86 — 90; Gornja Radgona in Slovenski Gradec 91 — 95.

— (V ljubljanskih mestnih šolah) so se včeraj učencem delila četrtletna spričala in potem šole do 7. januarja sklenile.

— (Ljubljanski magistrat) je včeraj omenjeni razglas zaradi kôz, zdaj že tudi v slovenskem jeziku razglasil.

— (Volitve) v občinske zastope v Ljutomerski okolici so se izvršile na korist narodne stvari. Na Kamenščaku n. pr. so jako nemškutarji upljivali. A za župana je voljen vendar le Slovenec Slavič.

— (Taki so!) Pred 14 dnevi pride neki mesar iz goriške okolice v Velike Žabljice v Vipavski dolini na kupčijo. Sreča ondotnega vikarja, ki je stal z dvema možema zraven neke hiše. „Kaj iščete?“ ga vpraša g. vikar. Odgovor: „Kakšno žival za meso.“ „Jaz vem za enih 80 telet, če jih hočete; gori le v šoli so!“ pravi g. vikar, ter pokaže s prstom proti šolskemu poslopju. „Soča.“

— (Smrt pijanska). V Ljutomeru je šel znan nadležen pijanec jako vinjen iz prodajalnice in pade mahoma tako na tla, da so se mu možgane tako stresle in ranile, da je za malo ur dušo izdihnil.

— (Konjsk tat). Piše se nam z Notranjskega: Skozi Orehek žene denes popoldne nek Čič, — po obleki so ljudje sodili, da je iz Čičarije, — s črnim pokrivalom, na katerem je imel cel šop tičjih peres, dva lepa konja, rujavca in lisjaka. Na enem je jezdil in drugega je vodil za uzdo. V omenjeni vasi sta se mu konjiča vprla, da ga je stalo mnogo truda, predno ju je pripravil dalje. Ljudje so sumčili, da je konja ukrad, kajti kje bi ju tak mlad dečko dobil, a vedel nij nikdo nič, torej mu tudi nikdo nij dejal nič. — Popoldne hodi nek kmetič iz Pivke z žandarmom po vaseh, pitaje, so li videli koga, da bi bil peljal konja rujavca in lisjaka todi skozi. Konja sta mu bila namreč ukradena. Pritrdovali so jima ljudje. Šla sta potem dalje. Sta li vjela tatu, ali ne,

nij znano. Ljudje trdè, ako jo je krenil proti Št. Mihelu, ne bosta ga takoj dobila, ako na drugo stran, je mogoče, da jima preje pride v pest.

Razne vesti.

* (Čuden slučaj.) Komik Črnič iz Gradca je kupil te dni v Pešti hišo. Polovico kupa je takoj plačal; druge polovice nij imel; ostala je na hiši intabulirana. Ko se je preseljeval, je prodal nekaj starih rečij, da bi imel za vožnjo; od tega denarja mu je še nekaj ostalo. Dá ga torej neki deklici, naj gre staviti v loterijo. Sreča mu je bila ugodna. Loterija mu je prinesla drugo polovico kupa.

* (Proti kletvi.) Več angleških magistratov je ponovilo neko staro postavo, po kateri se mora vsak kaznovati, kdor na javni cesti kolne. — Ko bi naše slovenske vozniške, kadar v klanec teško vozijo in kolnejo, kdo kaznoval?!

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalescière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekem zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalescière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalescière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr., 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Opomenica.

Konkurzi: Na državni gimnaziji v Ljubljani učno mesto za klasično filologijo z nemškim učnim jezikom, do 20. jan. 1874, pri deželnem šolskem svetu za Kranjsko. — Pri deželni sodniji v Ljubljani služba jetniškega nadzornika s 300 gld. in 25% plače, potem obleko in stanovanjem, v 4 tednih. — V Črnomlju služba tretjega učitelja, s 500 gold., in četrtega učitelja, s 400 gold.; v Metliki služba drugega učitelja, s 500 gold.; v Semiču služba drugega učitelja, s 400 gold. in stanovanjem; na deški šoli v Metliki mesto učiteljice, s 400 gold., vse do konca decembra t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Eksekutivne dražbe. 22. decembra: Goriškovo, 1610 gld., v Novem mestu. — Burjevo, 2000 gld. in Pogačnikovo, 2400 gld., na Brdu. — Perjatjevo, 583 gld., v Ribnici. — Peroudovo, 3772 gld., v Mariboru. — Lorberjevo, 3300 gld., v Rogateci. — 23. decembra: Dovganovo, 932 gld., Fide-lovo, 1755 gld., Sušlovno, 786 gld., Boletovo, 3231 gld. in Martinčičovo, 1060 gld., vse v Postojni. — Erzenovo, 280 gld. in Bezeljakovo, 1065 gold., v Idriji. — Ilvarjevo, 4143 gold. in Jančarjevo, 1374

gld. v Litiji. — Rahnetovo, 1690 gld., v Kranji. — Jelovškovo, 15.400 gld., v Bistrici. — Stegujevo, 1397 gld., v Senožeči. — Tomasijevo, 12.675 gld., v Kamniku. — Lezerjevo, 2782 gld., v Ribnici. — Globočnikovo, 9159 gld., v Ribnici. — Dolšakovo, 460 gld., v Rogateci. — Lorbekovo, 1200 gold., v St. Lenartu v Slov. gor. — 24. decembra: Kolmanovo prem. blago, 1705 gld., Jeromovo pos., 1841 gld. in Zalerjevo, 1457 gld. v Ljubljani. — Požarjevo, 1032 gold., v Senožeči. — Zalarjevo, 1612 gld., na Studencu. — Pirkovičevo, 1277 gld. in Planinovo, 1650 gld. v Novem mestu. — Gasperlinovo, 2418 gld., v Kranji.

Umrli v Ljubljani

od 15. dec. do 18. dec.

Urša Lavrič, delavska žena, 24 l., na pljuč. tuberk. — Alojzija Kozmanil, otrok fabrišk. delavca, 6 mes., na raztopljenji krvi. — Mih. Zajc, hlapec, 28 l., na poškodovanji. — Jan. Zupan, berač, 50 l., na jetrnem raku. — Franc Brate, magazinsk. delavec, 53 l., na pljuč. mrtudu. — G. Amalija Giberti, vdova c. kr. oberstlajntanta, na org. srčni bolezni.

Tujci.

19. decembra.

Evropa: Koubich iz Trsta. — Felder iz Reke.

Pri **Elefantu**: Lowy, Aljaž iz Reke. — Gospa Seschun s sinom iz St. Martina. — Deme iz Čubara. — Kottnig iz Vrhnike. — Valenčič iz Il. Bistrice.

Pri **Maliču**: pl. Bors, Marschovsky, Reimsch, Popper, Kinzl iz Dunaja. — Pestator iz Lučnika. — Delnegro iz Reke.

Pri **Zamorecu**: Bostjančič iz Radoljce. — Erjave, Pečnik iz Grada.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 21. decembra 1873.

Prvikrat:

Hiša slabega glasú.

Igra iz življenja s petjem v 3 dejanjih in predigro, po F. Kaiser-jevi „Ein verrufenes Haus“, poslovenil J. Ogrinec.

Prihodnja slovenska dobrodelna predstava bo na Sveti dan, v četrtek 25. decembra 1873.

Dunajska borza 20. decembra

(Kavirno telegrafsko poročilo.)

Evropski drž. dolg v bankovcu	69 gld. 35	kr.
Evropski drž. dolg v srebru	73	80
1860 drž. posojilo	102	—
Akcijske narodne banke	993	—
Kreditne akcije	237	50
London	113	50
Napol.	9	11
O. k. cekani	—	—
Srebro	109	—

Tržne cene

v Ljubljani 20. decembra t. l.

Pšenica 7 gl. 20 kr.; — reč 4 gl. 80 kr.; — ječmen 4 gl. 10 kr.; — oves 2 gl. 10 kr.; — ajda 4 gl. 10 kr.; — prosó 4 gl. 50 kr.; — koruza 4 gl. 70 kr.; — krompir 2 gl. 30 kr.; — fižol 6 gl. 80 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — maast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 30 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 32 kr.; — svinjsko meso, funt 25 kr.; — sene cent 1 gld. — kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 8 gld. — kr.; — mehka 5 gl. 50 kr.

R. Mayr-jev vesoljni čaj

zoper

putiko in čiščenje krvi.

Priznano izvrstno pomaga ta čaj zoper putiko, protin in trganje, zoper kronična spahnila na koži, odprte rane itd., in je zaradi izvanrednih uspehov kakor tudi zbog niske cene vse enake predmete daleč prekosil, tako da je v kratkem času ne le na Štajerskem, ampak tudi v sosednjih deželah na posebno dobrem glasu.

R. Mayr-jev balzam

za ude mazati.

Hitro potolaži čisto jako hude protinaste, revmatične in nervozne bolečine, za trganje v sklepkih in mišicah navadno znano pod imeni: bol v križu, zvinjenje sklepkih kosti, trganje po udih, bolečina v bedru, tresenje, splošna slabost živcev, bromota, je imenovani balzam kot mazilo poseben pripomoček, ki se je že mnogokrat skazal in se ne da dovolj ceniti.

Cena enega zavitka čaja z navodom je **50 kr. in 45 kr.**: sklenica balzama za ude mazati **50 kr.** a. v. Manj nego en veliki zavitek čaja ali 2 sklenici balzama se po pošti ne pošilja.

Med mnogimi stotinami priznanih pisem, ki mi v teku časa dohajajo, naj tu samo tole dvoje prostor najde:

Vaše blagorodje!

..... s tem, da ste te dve zdravili v javnost spravili, pridobili ste si mnogih zahvalnost. Prosto naznanilo je vzbudilo moje zaupanje in od tedaj nijsem samo jaz, nego tudi mnogi drugi so rabili Vaš čaj in balzam in zagotavljam Vas, da je učinek v vseh slučajih bil ugoden in izvrsten. Zdi se mi torej dolžnost, izreči Vam nas vseh srčno zahvalo in rad bi opozoril vse, ki za protin in revmatizem trpijo, na to dobro zdravilo.

Končno še prosim za 6 velikih paketov čaja in 6 steklenic balzama in ostajam Vašemu blagorodju mnogo zahvale dolžni Wildalpe, 6. avgusta 1872.

Mih. Schneehuber, sen. posestnik.

Gospodoma Pezold & Süß na Dunaji!

Ker mi je moj doktor v mojem hudem protinu in bolečinah v sklepkih resno nasvetoval, naj brž sloveči R. Mayr-jev vesoljni čaj za putiko in čiščenje krvi in balzam za ude rabim, prošeni ste uljudno, da mi pošljete imenovanega čaja 2 velika paketa in 3 steklenice balzama za poštne povzete kar najhitreje mogoče — gotovo pa še v tem tednu. Judenau, 2. julija 1872. (286—3)

Jan. Wetzel, župnik.

Glavna zaloga in razpošiljatev za oba predmeta pri

Richardu Mayr-ju, lekarničarju v Gleichsdorfu pri Gradcu.

Zaloga za Maribor: J. W. König, lekarničar v Tegetthoff-ovih ulicah, in Bankalari's Erben; Celje: Baumbach-ova lekarnica; Gradec: Bratje Oberranzmeyer Drog. in J. Purgleitner, lekarn. „Pri Jelenu“; Dunaj: Pezold & Süß; Celovec: A. Beinitz, lekarn. na starem trgu, in Fr. Erwein, lekar; Ptuj: Karl Girod, lekar; Ljubljana: Peter Lassnik, trgovec.

Okrajni zdravnik.

V slovengraškem okraji je razpisana služba okrajnega zdravnika z letno plačo 500 gold.

Pisma in dokazi, posebno dokaz doktorstva zdravilstva in kirurgije, časne službe v kaki zdravilnici in znanje slovenskega jezika se naj pošljejo do 15. januarja 1874 okrajnemu odboru slovengraškemu.

Svoj sedež ima zdravnik v Slovenskem gradu. Službena pravila so pri okrajnem odboru slovengraškem. (332—1)

Okrajni odbor slovengraški,

dne 15. dec. 1873.

Predstojnik: **Kaligarič**.

Ces. kralj. dvorni

puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča: (91—13)

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz železa od 12 gld. do najvišje cene.
puške dvocevke od spredaj za nabijati iz svila (drota) 18 " " " "
Lefauchaux (lefošé) iz svila od 30 " " " "
Lancaster (lénka-ster) iz svila od 44 " " " "
Revolverje . . . 8 " " " "
Pistole dvocevke . 2 gld. 50 kr.
" enocevne . 1 " 30 "

Izurjen koncipijent,

(jurist), ki je slovenskega jezika popolnem zmožen, dobi takoj službo v pisarni podpisanega advokata. Eventuelno se tudi sprejme

izurjen stenograf.

Ozir se jemlje le na ponudbe, ki se do 15. januarja 1874 določijo.

Dr. J. Orozel,

odvetnik v Šmarji pri Jelšah (330—2) (St. Marein bei Erlachstein.)

Najnovejša slovenska knjižica je:

Vera in pamet

ali

razodenje božje v naravi.

Obseg, do sedaj edini v slovenskem jeziku in svobodomiselnem duhu, in lepa, jako okusna zunanja oblika ter niska cena (20, po pošti 22 kr.) je priporočanja dovolj!!! Dobiva se v Ljubljani po vseh knjigotržnicah in pri bukvozezu gosp. A. Kremžarji.

Proda se posestvo

v Tlakah pri Šmarji pod Ljubljano, s celo pripravo vred za 6300 gold. takoj; dá se tudi v najem. Vse pod ugodnimi pogoji. (334—1)

Natančnejše pové **Jože Novak**, posestnik v Tlakah.